

Varga János

Ami a számok mögött van

(Adalékok a határrendészeti tisztképzés helyzetéhez statisztikai adatok alapján)

1. A végzettek száma

Az egykori Rendőrtiszti Főiskolán 1992. március elsején megalapított Határrendészeti Tanszék, s ezzel együtt a rendészeti tisztképzésben újonnan megjelent határrendészeti szak számokban kifejezett eredményei joggal figyelemre méltóak. Pályán való megmaradásuk esetén csupán a nappali tagozaton végzett tisztek száma meghaladná a rendőrségnek a tömeges méretű migráció kezeléséhez napjainkban szükséges, megnövekedett vezetői létszámigényét. Ám nem feledhetjük el, hogy megalakulásakor a Határrendészeti Tanszék mellett még működött a Kossuth Lajos Katonai Főiskola Határőr Tanszéke, a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Határőr Tanszéke, s a határőrség modernizációs folyamatának részeként a Bolyai János katonai Műszaki Főiskolán is létrejött a Határőr Tanszék, sőt a Szovjetunióban szintén képeztek határőr tiszteket. Mindezek azt jelzik, hogy a hivatásos állománnyal végrehajtott határőrizeti tevékenység¹ vezetői szükségleteiről a határőrség időben és sokoldalúan gondoskodott.

Az Európai Unióba való belépésünk azonban gyökeresen megváltoztatta a humán erőforrás gazdálkodási stratégiát. Már a felkészülés éveiben nyilvánvaló volt, hogy kevesebb határőrtisztre lesz szükség. A honvédségnél hasonló folyamatok játszódtak le, s a honvéd képzési rendszer korszerűsítése során a főiskolai és egyetemi képzésben érintett határőr tanszékek lépcsőzetesen összevonásra kerültek, s végül már csak egy működött a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen.

A schengeni egyezményekhez való teljes jogú csatlakozásunkkal a szlovén, az osztrák és a szlovák viszonylatú államhatárunk belső határrá vált, ahol a határellenőrzés megszűnt.² Az

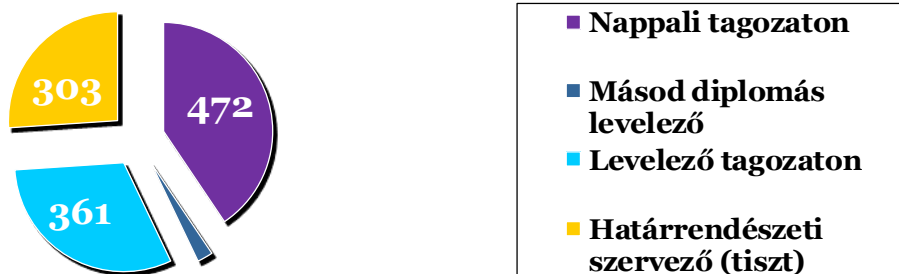
¹ Kiss Lajos: A határőrizeti tevékenység helye a Határőrség tevékenységi rendszerében. Határőrségi Tanulmányok. 1995/1. szám. Budapest. 1995. Határőrség Országos Parancsnokság, Szervezési Főigazgatóság. 90-103.

² Kovács Gábor: A rendvédelmi szervek szervezete és vezetési rendszere. In: Schweickhardt Gotthilf (szerk.) A katasztrófavédelem vezetési módszertani kézikönyve. 357. Budapest, Nemzeti Köszolgálati Egyetem, 2014. (ISBN:978-615-5305-79-5) 17-56. Kiss Lajos: A határrendészeti képzés fejlődési vonalai a schengeni térségben. Nemzeti Köszolgálati Egyetem. Hadtudományi Doktori Iskola. Budapest. 2015. Doktori (PhD) értekezés. 26-66.

Kovács Gábor: A rendészeti szervezetekben lejátszódó vezetési folyamatok. In: Horváth József, Kovács Gábor (szerk.) A rendészeti szervek vezetés- és szervezéselmélete. 240. Budapest, Nemzeti Köszolgálati Egyetem, 2014. (ISBN:9786155305412) 57-92.

ennek következtében keletkező biztonsági deficit megszüntetése kiemelt feladat és eltérő megoldási alternatívákat követel.³ Az akkori várakozások szerint Románia schengeni tagsága is igen közelinek tűnt. Mindezek közrejátszottak abban, hogy a rendőrség és a határőrség integrációjakor sok határőrtiszt választotta az öregségi korhatár előtti nyugdíjba vonulást.

Az 1. számú ábra tanúsága szerint a Rendőrtiszti Főiskolán — majd a Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Karán — a határrendészeti szakon (szakirányon) 1995-2016 között végzettek száma a nappali tagozaton 472, a levelező tagozaton 359. Számításba véve a 2 éves levelező másoddiplomás szakon végzett 27 főt, valamint a határrendészeti szervező (tiszt) képzésben végzett 303 hallgatót, a Határrendészeti Tanszék fennállása óta összesen 1163 oklevél megszerzésében működött közre. Ám ez korántsem jelent ugyanennyi tiszte. Ugyanis a levelező tagozaton végzett hivatásos állományú hallgatók az oklevéllel egy időben nem kapnak tiszti kinevezést. Külön eljárásban, s csak akkor kerülhetnek tiszti rendfokozatba, ha a beosztási állománytáblázatban tiszti képesítéshez kötött munkakörbe kerülnek. Ez egyre ritkábban fordult elő, mert a határőrség és a rendőrség 2008. január elsejei integrációja óta a tiszti munkakörök fel voltak töltve. 2011-ig még a nappali tagozaton végzett határrendészeti hallgatók sem tudtak a határrendészeti szolgálati ágon belül beosztáshoz jutni, s túlnyomó többségük bűnügyi nyomozóként kezdte meg pályafutását.

1. számú ábra: A határrendészeti szakon (szakirányon) végeztek 1995-2016 között⁴

A pályán való átjárhatóság útjának a tiszti pályafutás elején való megnyílását elősegítette a képzési rendszer rugalmassága is. 2003 óta áll nyitva a lehetőség a hallgató előtt, hogy személyes megfontolása alapján már a felsőoktatási tanulmányai során is megválaszthassa, hogy milyen irányba szeretné képzettségét bővíteni. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a

³ Balla József: A biometria megjelenése a szabadság, a biztonság és a jog szolgálatában, Belügyminisztérium Oktatási, Képzési és Tudományszervezési Főigazgatóság, Rendvédelem Tudományos Folyóirat II. évfolyam 4. szám, 2013., 4-20.

⁴ Forrás: Nemzeti Közszerződési Egyetem Határrendészeti Tanszék. Szerkesztette a szerző.

szabadon választható tantárgyak a differenciált szakmai ismeretek között vannak felsorolva, de a hallgató választási lehetősége nincs erre a tantárgycsoportra korlátozva, egyáltalán nem biztos, hogy innen fog választani. Így a számok tovább csökkennek. A jövőendő első tiszti beosztásba való céltudatos felkészülése bármely, az egyetemünkön oktatott választható tantárgy felé terelheti.

A humánerőforrás gazdálkodás szempontjából az sem hízelgő, hogy azok a hallgatók, akik a sikeres záróvizsga időpontjában még nem rendelkeztek legalább egy középfokú idegen nyelvi vizsgával, nem kaphattak még oklevelet sem. Közülük legtöbben a levelező tagozaton végeztek, s arányuk évfolyamszinten évek óta 80 % körüli. A határrendészeti szakirányon végzettek vonatkozóan nincs is külön nyilvántartva az, hogy a későbbiekben hányuknak sikerült a nyelvvizsga követelménynek is megfelelni, s a vizsga bizonyítvány ellenében a tanulmányi hivatalban (csendben...) átvenni a főiskolai (egyetemi) oklevelet, s beállni a tiszti kinevezésre várakozók hosszú sorába. A helyzet a 2017-ben tanulmányaikat megkezdők esetében már változni fog, mert a levelező tagozaton is az egyetemre való felvétel feltétele lesz a középfokú idegen nyelvi vizsga megléte.

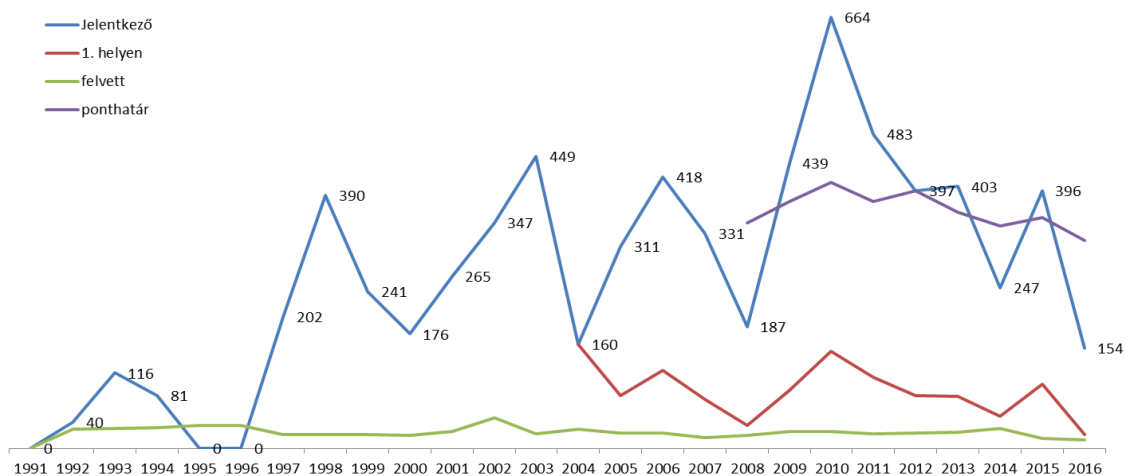
2. Felvételi adatok

A határrendészeti szakon (szakirányon) mindig pezsgő élet folyt, s ennek alapfeltételét az adta, hogy a felvételi eljárás során mindig túljelentkezés volt, s ma is ennek örülhetünk. 2016-ban 154 fő jelentkezett, közülük 21-en első helyen jelölték meg a határrendészeti szakirányt, s a 320 pontos felvételi ponthatárt 13-an teljesítették. A levelező tagozatra 163-an nyújtották be felvételi pályázatukat, közülük 35-en preferálták első helyen a szakirányt, s a 354 pontos felvételi ponthatárt 16-an teljesítették.

Könnyen belátható, — s a tapasztalatok által megerősített, — hogy a szakirányt első helyen azok jelölik meg, akik elsősorban a határrendészeti tisztképzésben szeretnének részt venni. A magas motivációs bázis mögött jól érzékelhető, hogy ők megalapozott ismeretekkel rendelkeznek az itt folyó képzésről, többségük családjában, illetve rokoni, ismerősi körében volt határőrök találhatóak, akik vonzó képet festettek számukra a határrendészeti munkáról és életpályáról.

A 2. számú ábrán megfigyelhető hullámhegyek és völgyek nem mindig tájékoztatnak hűen a szak (szakirány) népszerűségéről, hisz a magyar felsőoktatási felvételi rendszer az elmúlt 25

évben gyakran változott. Az azonban jól érzékelhető, hogy a felvételt nyertek csupán a magas motivációs bázisú, a szakot (szakirányt) első helyen megjelölők közül is kikerülhettek volna. A gyakorlatban ez csak 20 % -uknak sikerül, mivel sajnálatos módon a felvételi rendszer nem támogatja ezt a kitüntetett figyelmet. Így többségében olyanok nyernek felvételt, akik inkább más, elsősorban bűnügyi szakon szerettek volna tanulni, de ahhoz nem sikerült elegendő pontot összegyűjteni. Ez az első tiszti beosztásba helyezést nehezíti meg, s gyakori, hogy ők a szolgálati törvény alapján, az első adandó alkalommal kérik is áthelyezésüket — preferált célként — a bűnügyi szolgálati ághoz.

2. számú ábra: A határrendészeti szak (szakirány) nappali tagozatának felvételi adatai 1991-2016 között⁵

A 3. számú ábra a Rendészettudományi Kar BA szakirányaira felvételt nyert pályázók ponthatárait mutatja, s ezt a jelenséget szemléletesen alá is támasztja. A tömeges méretű migráció rendészeti kezelése során megnyilvánuló társadalmi figyelem vélhetően javít a helyzeten. Erre utal, hogy az elmúlt években a levelező tagozaton már megnőtt a Készenléti Rendőrség állományából jelentkezők aránya. Ebben valószínűleg szerepet játszik az, hogy ők a tömeges méretű migráció kezelése során saját tapasztalatokat szereztek a határrendészeti tevékenység mindennapjaiból, alkalmuk volt élet közelből megismerni a szolgálati körülményeket. A tendenciát tovább fogja erősíteni, hogy a nappali tagozaton 2017-ben végző hallgatóink közül 16 fő rendőrtiszti pályafutását a Készenléti Rendőrség Határrendészeti Igazgatóságainál, a határvadász bevetési századok állományában fogja megkezdeni.

⁵ Forrás: Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Tanulmányi Osztály.

Kar kód	Szak	Forma	Tagozat	Pontszám
NKE-RTK	bűnügyi igazgatási-bűnügyi nyomozói szakirány	A	N	376
NKE-RTK	bűnügyi igazgatási-gazdaságvédelmi nyomozói szakirány	A	N	370
NKE-RTK	bűnügyi igazgatási-pénzügyi nyomozói szakirány	A	N	364
NKE-RTK	rendészeti igazgatási-határrendészeti szakirány	A	N	320
NKE-RTK	rendészeti igazgatási-igazgatásrendészeti szakirány	A	N	364
NKE-RTK	rendészeti igazgatási-közlekedésrendészeti szakirány	A	N	355
NKE-RTK	rendészeti igazgatási-közrendvédelmi szakirány	A	N	362

3. számú ábra: Felvételi ponthatárok 2016-ban¹⁷

3. Szakmai tantárgyak és képzési idő

A Határrendészeti Tanszék negyedszázados története során a határrendészeti tevékenység igényei és a felsőoktatási követelmények szerint korszerűsítette képzését⁶.

⁶ Varga János: A nemzeti biztonsági stratégia és a határörizet. Főiskolai Figyelő (ISSN: 1416-3845) 1999/9, 27-37.

Varga János: A határrendészet evolúciójának főbb csomópontjai és azok képzéssel kapcsolatos összefüggései Magyarországon, 1945-2006 között. Magyar Rendészet 2006/6, 24-37.

Fórizs Sándor: A tisztképzés lehetséges jövője. Határrendészeti Tanulmányok 2008/5. különszám ISSN 1786-2345, 52-55.

Fórizs Sándor: A Rendőrtiszti Főiskola hallgatóinak felkészítése a nemzetközi rendészeti együttműködésre, Rendőrtiszti Főiskola, Rendvédelmi Füzetek 2008. év 2. szám (ISSN 1585-1249), 5-10.

Tantárgy	1991	1992	1994	1997	1999	2003	2006	2008	2013	2017
Határőrizet	159	159	159							
Határforgalom ellenőrzés	159	159	159							
Felderítő és rendészeti ismeretek	48	48	48							
Katonai felkészítés	258	258	293							
Szakmai gyakorlat	128	128	128							
Határőrizet-történet					30		14	14		
Határellenőrzés							266	252	165	30
Határrendészeti általános ismeretek		60	40		30	32	28	28	45	
Határrendészeti igazgatás		140	148	145	172	176	154	126	135	60
Határrendészeti hatósági tevékenységek										45
Határőrizet		201	148	164	174	160				30
Határforgalom ellenőrzés		201	152	158	174	176				75
Határvédelem		195	96	120	30	32				
Határőrségi bűnügyi felderítő ismeretek			150	147	172	171	140			
Határrendészeti bűnügyi ismeretek										15
Határőrségi gazdálkodás			30	30	30	16	28			
Határőrségi informatikai rendszerek			76	76						
Szakkiképzés			36	36						
Határőrségi humán-erőforrás gazdálkodás					30	32	28			
Bevetési ismeretek							42	28		
Mélységi ellenőrzés									30	30
Szakmai gyakorlat (szorgalmi időszakban)							70	70	70	
<i>Szabadon választott</i>						15	56	56	90	90
Határrendészeti vezetési ismeretek									60	120
Határrendészeti műveletek									30	30
Határrendészeti szervek nemzetközi együttműködése									30	15
Összesen:	752	1549	1663	876	842	810	826	574	655	525

4. számú ábra: A képzés korszerűsítése a BA határrendészeti szakon (szakirányon)

1991-2017 között.⁷

A 4. számú ábra tanúsága szerint ez gyakran járt a képzés jelentős átalakításával, átfogó reformjával. Az oktatott tantárgyak nevének változása is mutatja, hogy a képzést megrendelő

⁷ Szerk: Varga János

határőrség, majd a rendőrség tevékenységében milyen lényeges változások következtek be, s milyen úton jutottunk el a katonai jellegű, sorozott állománnyal végzett határvédelemi tevékenység vezetésére való felkészítésre is kiterjedő tantárgyaktól a mai profiltiszta határrendészeti igazgatási tevékenységek szervezésére irányuló tantárgyakra, amelyeknek a folyton megújuló hazai⁸ és nemzetközi követelményeknek⁹ is megfelelő felkészítést kell biztosítaniuk.¹⁰

A tantárgyak mellett a szakirányú képzésre fordítható óraszámok is beszédesek.¹¹ Megállapíthatjuk, hogy a 25 év alatt a tanszék kompetenciájába tartozó határrendészeti tantárgyak összegzett óraszámja egyharmadára csökkent! Sőt, ha figyelembe vesszük, hogy a szabadon választható tantárgyak kínálatából a hallgatók közül már nem mindenki részesíti előnyben a határrendészeti tantárgyakat, akkor a 2017. évi 4 éves képzés tantárgyainak összes óraszámja 435-re csökken, s ez már az egyharmados arányt egynegyedre csökkenti. Ez azt is mutatja, hogy a képzés jellege egyértelműen a generális képzés felé tolódott el, s ennek két meghatározó kiváltó oka a bolognai folyamat követelményeinek érvényesítéséhez (1997), valamint a határőrség és a rendőrség integrációjához köthető (2008)¹².

Természetesen csupán az óraszámok nem fejezik ki a képzés lényegi jegyeit, hisz a képzés környezete is változott. Ezek közül markáns változást jelent a Nemzeti Közszerológati Egyetem keretein belüli működés (2013¹³) és a Rendészettudományi Karon a Rendészeti Tagozat¹⁴ létrejötte (2017), amely nemcsak nevelési, de fontos képzési feladatokat is ellát.¹⁵

⁸ Varga János: A tömeges méretű illegális migráció rendészeti kezelésére való felkészítés a rendészeti tisztképzésben. Határrendészeti Tanulmányok 2015/1. különszám, 4-12.

⁹ Frontex: Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding VOL.I.; Frontex, Warsaw, ISBN 978-92-95033-66-5; 122.

Frontex: Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding VOL.II.; Frontex, Warsaw, ISBN 978-92-95033-67-2; 49.

¹⁰ Kiss Lajos: A Frontex alapszintű képzési programjának bemutatása és hatása az alapszintű határrendészeti képzésre; In: Hautzinger Zoltán, Gaál Gyula (szerk.); Pécsi Határőr Tudományos Közlemények IX.; Pécs; 2008; HU ISSN 1589-1674; 335-341.

¹¹ Balla József: Felsőfokú szakirányú képzés a Határrendészeti Tanszéken 2005-ben és 2015-ben, In.: Szerk.: Varga János (szerk.) - A határrendészeti tisztképzés negyedszázada Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017., 47-54.

¹² Varga János: A Rendőrtiszti Főiskola hallgatói határrendészeti felkészítésének megújítása az integrált Rendőrség követelményei szerint. Határrendészeti Tanulmányok 2009/6, 36-42.

¹³ A Nemzeti Közszerológati Egyetem 2012. január elsején alakult meg. Közvetlen jogelődei a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, a Rendőrtiszti Főiskola és a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás-tudományi Kara (a volt Államigazgatási Főiskola). Ám az egyetemi lét hatása a tantervekben első alkalommal 2013-ban érvényesült közvetlenül.

¹⁴ A tanulmány megírásakor már Rendészeti Kiképzési és Nevelési Intézetként működik.

¹⁵ Kovács Gábor: A Nemzeti Közszerológati Egyetem, mint a közszerológati képzés bázisa: a jelenlegi helyzetkép, jövőbeni változások, fejlődési tendenciák és kihívások. In: Gaál Gyula, Hautzinger Zoltán (szerk.)

A karon működő tanszékekkel is szorosabbá vált kapcsolatunk, a velük való együttműködés lehetőségei szintén erősítenek bennünket. Ennek jó példája, hogy a határrendészeti bűnügyi ismeretek tantárgyat a hallgatóink együtt tanulják a bűnügyi- és a gazdaságvédelmi szakirány hallgatóival. Ez jelentős, mert már az egyetemi tanulmányaik során megismerik egymás tevékenységét, kialakulnak a személyes kapcsolatok, közösen fejleszthetik együttműködési kompetenciáikat, s erre az alpra könnyebben épül a végzés utáni tiszt munkakörökben való együttműködésük. Ennek hozzáadott értéke a határrendészeti és a bűnügyi szolgálati ág hatékonyabb együttműködésében, az illegális migráció és a nemzetközi szervezett bűnözés elleni eredményesebb fellépésében fog jelentkezni.

Az egyetemi lét felerősítette a tanszéknek a környezetére gyakorolt hatását is. Ez abban is megnyilvánul, hogy már nemcsak a határrendészeti szakirány hallgatói tanulják a határrendészeti tantárgyakat, hanem más karok, szakok, szakirányok hallgatói is. A rendészeti igazgatási alapszak migrációs szakirányán oktatjuk a határrendészetet, a hadtudományi kar biztonság és védelempolitikai alapszakán a határrendészeti és igazgatási ismereteket. Az integrált határigazgatást egyaránt oktatjuk a mestervezetői szakokon a rendészettudományi, illetve a nemzetközi és európai tanulmányok karokon. Szabadon választható tantárgyaink közül népszerű az úti okmányok vizsgálata. A schengeni rendészeti és biztonsági ismereteket minden szemeszterben angolul oktatjuk az Erasmus Programban egyetemünkre érkező külföldi hallgatók számára. A Rendészettudományi Doktori Iskolában is több tantárgyat tudunk meghirdetni. Ez azt jelenti, hogy habár a határrendészeti szakiránynak csak 108 hallgatója van, a 2016/17 tanévben összesen 818 hallgatót oktattunk az egyetemen – nem számolva a továbbképzési rendszerben tartott tanóráink résztvevőit.

A rendészeti mestervezető szakra megkülönböztetett figyelmet fordítunk. Itt nincs határrendészeti specializáció, de sok olyan hallgató tanul, aki az alapszakot a határrendészeti szakirányon végezte el, s jelenleg is a határrendészeti szolgálati ágnál dolgozik.

A tanszék valóban a közfigyelem előterében van, amit elősegít az, hogy az egyetem honlapján saját webhellyel rendelkezik, ahol képzési tevékenységünk részletesen tanulmányozható.¹⁶

Összegzésként ma is elmondható, hogy „a határrendészeti tisztképzés harmonikusan illeszkedik a rendészeti tisztképzés rendszerébe”¹⁷, ám a számok is alátámasztják, hogy a

Tanulmányok "A biztonság rendészettudományi dimenziói - változások és hatások" című tudományos konferenciáról. 524. Pécs: Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, 2012. 371-379.

¹⁶ <http://rtk.uni-nke.hu/oktatasi-egysegek/hatarrendeszeti-tanszek> Letöltés: 2017. március 23.

közszolgálati képzés viszonyai között az összhang megteremtése további folyamatos együttműködést és koordinációt igényel a képzés tervezése során. A képzésnek fontos szerepe van a közszolgálati szervezetek hatékony humánerőforrás gazdálkodásának megvalósításában.

Felhasznált irodalom:

- Balla József: A biometria megjelenése a szabadság, a biztonság és a jog szolgálatában, Belügyminisztérium Oktatási, Kiképzési és Tudományszervezési Főigazgatóság, Rendvédelem Tudományos Folyóirat II. évfolyam 4. szám, 2013., 4-20.
- Balla József: Felsőfokú szakirányú képzés a Határrendészeti Tanszéken 2005-ben és 2015-ben, In.:Varga János (szerk.) - A határrendészeti tisztképzés negyedszázada Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017., 47-54.
- Fórizs Sándor: A tisztképzés lehetséges jövője. Határrendészeti Tanulmányok 2008/5. különszám ISSN 1786-2345, 52-55.
- Fórizs Sándor: A Rendőrtiszti Főiskola hallgatóinak felkészítése a nemzetközi rendészeti együttműködésre, Rendőrtiszti Főiskola, Rendvédelmi Füzetek 2008. év 2. szám (ISSN 1585-1249), 5-10.
- Frontex: Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding VOL.I.; Frontex, Warsaw, ISBN 978-92-95033-66-5; 122.
- Frontex: Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding VOL.II.; Frontex, Warsaw, ISBN 978-92-95033-67-2; 49.
- Kiss Lajos: A Frontex alapszintű képzési programjának bemutatása és hatása az alapszintű határrendészeti képzésre; In: Hautzinger Zoltán, Gaál Gyula (szerk.); Pécsi Határőr Tudományos Közlemények IX.; Pécs; 2008; HU ISSN 1589-1674; 335-341.
- Kiss Lajos: A határrendészeti képzés fejlődési vonalai a schengeni térségben. Nemzeti Közszolgálati Egyetem. Hadtudományi Doktori Iskola. Budapest. 2015. Doktori (PhD) értekezés. 26-66.
- Kiss Lajos: A határőrizeti tevékenység helye a Határőrség tevékenységi rendszerében. Határőrségi Tanulmányok. 1995/1. szám. Budapest. 1995. Határőrség Országos Parancsnokság, Szervezési Főigazgatóság. 90-103.

¹⁷ Varga János: Határrendészeti vezetők felkészítése rendészeti környezetben: határrendészeti tisztképzés a Rendőrtiszti Főiskolán és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. In: Gaál Gyula - Hautzinger Zoltán (szerk.): A modernkori magyar határrendészet százötíz éve. Budapest: Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozat, 2013. pp. 275-289, 289. (ISBN:978-963-08-6212-7)

- Kovács Gábor: A rendvédelmi szervek szervezete és vezetési rendszere. In: Schweickhardt Gotthilf (szerk.) A katasztrófavédelem vezetési módszertani kézikönyve. 357. Budapest, Nemzeti Közsolgálati Egyetem, 2014. (ISBN:978-615-5305-79-5) 17-56.
- Kovács Gábor: A rendészeti szervezetekben lejátszódó vezetési folyamatok. In: Horváth József, Kovács Gábor (szerk.) A rendészeti szervek vezetés- és szervezélmélete. 240. Budapest, Nemzeti Közsolgálati Egyetem, 2014. (ISBN:9786155305412) 57-92.
- Kovács Gábor: Az alap- és felsőfokú határőr tisztképzés sajátosságai a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Határőr Tanszékén 2002 és 2008 között. In: Gaál Gyula, Hautzinger Zoltán (szerk.): A modernkori magyar határrendészet százöt évé. 298. Budapest: Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozat, 2013. (ISBN:978-963-08-6212-7) 257-273.
- Kovács Gábor: A Nemzeti Közsolgálati Egyetem, mint a közszolgálati képzés bázisa: a jelenlegi helyzetkép, jövőbeni változások, fejlődési tendenciák és kihívások. In: Gaál Gyula, Hautzinger Zoltán (szerk.) Tanulmányok "A biztonság rendészettudományi dimenziói - változások és hatások" című tudományos konferenciáról. 524. Pécs: Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, 2012. 371-379.
- Varga János: A határrendészet evolúciójának főbb csomópontjai és azok képzéssel kapcsolatos összefüggései Magyarországon, 1945-2006 között. Magyar Rendészet 2006/6, 24-37.
- Varga János: A nemzeti biztonsági stratégia és a határőrizet. Főiskolai Figyelő 1999/9, 27-37,
- Varga János: A Rendőrtiszti Főiskola hallgatói határrendészeti felkészítésének megújítása az integrált Rendőrség követelményei szerint. Határrendészeti Tanulmányok 2009/6, 36-42.
- Varga János: A tömeges méretű illegális migráció rendészeti kezelésére való felkészítés a rendészeti tisztképzésben. Határrendészeti Tanulmányok 2015/1. különszám, 4-12.
- Varga János: Határrendészeti vezetők felkészítése rendészeti környezetben: határrendészeti tisztképzés a Rendőrtiszti Főiskolán és a Nemzeti Közsolgálati Egyetemen. In: Gaál Gyula - Hautzinger Zoltán (szerk.): A modernkori magyar

határrendészet százöt év. Budapest: Magyar Rendészettudományi Társaság
Határrendészeti Tagozat, 2013. pp. 275-289, (ISBN:978-963-08-6212-7)